

BISERICA și ȘCOALA.

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate :
Pe un an 14 fr. pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor. ; până la 200 cuvinte
8 cor. ; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“
Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

ORTODOXISMUL ÎN UNGARIA.

Organul teologiei sârbești din Carlovăț: „*Bogoslovski Glasnik*“, într'unul din n-rii sei mai recentî ne presintă niște date statistice foarte interesante și în același timp și instructive privitoare în general la *biserica ortodoxă din Ungaria*. După-ce aceste date sunt de interes particular și pentru biserica noastră *ortodoxă română*, — reproducem articolul organului citat în traducere românească pe cum urmează:

Nainte cu vre-o câteva luni s'a publicat din partea Ministerului reg. ung. de culte și instrucțiune publică raportul oficios privitor la fluctuațiunea religioasă din patrie.¹⁾ În acest raport s'au publicat și datele statistice despre *bisericile și școlălele* din Ungaria și despre cele din Croația și Slavonia, începând dela anul 1896 până inclusive la anul 1900; adică dela introducerea așa numitelor *reforme bisericești* încoace.

Și tocmai fiind-că aceste note statistice datează de-atunci încoace, ne constring a le da importanța cuvenită și a ne interesa de ele. Astfel relevăm cel puțin acele date, cari sunt în stare a ne lumina situația bisericeii noastre față de celelalte confesiuni, pentru-că *șematismele noastre eparchiale*, chiar dacă le-am avé la îndemână pe toți anii indicați ele totuși nu ar fi în stare a ne lumina deplin.

După aceste date oficioase, la chestiunea *treceților* dela alte confesiuni *la ortodoxie* și viceversa *dela ortodoxie* la alte confesiuni, eată ce tablou ni-se presintă:

¹⁾ Magyarország közoktatásügye az 1900 évben. Budapest 1901.

Anul	În	Au trecut la ortodoxie dela						Au trecut dela ortodoxie la									
		rom-cat.	gr-catol.	(unți)	evanghelici	reformati	unitari	israeliți	alte conf.	rom-cat.	gr-catol.	(unți)	evanghelici	reformati	unitari	israeliți	alte conf.
1896	Ungaria	53	907	3	2	—	—	1	84	2453	1642	4	1	—	—	—	—
1897	Ungaria	113	776	3	11	4	3	231	231	1616	1261	3	2	—	—	—	—
1898	Ungaria	185	893	5	9	6	—	133	133	797	1449	—	—	—	—	—	—
1898	Croația-Slav.	108	72	1	—	2	3	31	31	26	—	—	—	—	—	—	—
1899	Ungaria	99	691	5	11	9	1	332	332	517	754	31	—	—	—	—	—
1899	Croația-Slav.	104	49	2	2	2	—	38	38	17	—	—	—	—	—	—	—
1900	Ungaria	73	450	6	12	5	6	191	191	1291	848	4	8	—	—	—	—
1900	Croația-Slav.	143	31	7	1	3	—	52	52	12	—	—	—	—	—	—	—

În raport cu aceste date, se constată deci următorul câștig, ori pierdere:

Au câștigat (+), ori au pierdut (—):								
Anul	În	ortodoxia	rom.-cal.	uniții	evang.	reform.	unitarii	israeliții
1896	Ungaria	—	+	+	—	—	+	—
		1634	416	1538	453	28	264	97
1897	Ungaria	—	+	+	—	—	+	—
		1024	1149	696	280	416	74	178
1898	Ungaria	+	+	—	—	—	+	—
		108	1217	154	46	900	2	221
1899	Ungaria	—	—	—	—	—	+	—
		125	1701	252	313	814	124	308
1899	Croația-Slavon.	+	—	—	—	—	—	—
		104	25	31	12	2	—	26
1900	Ungaria	—	+	+	—	—	—	—
		948	1825	774	303	891	65	367
1900	Croația-Slavon.	+	—	—	+	—	—	—
		121	77	18	20	18	—	24

Între datele cari se refer la biserica ortodoxă din Ungaria, se cuprind și cifrele cari cad pe biserica sârbă și română. Dacă în cadrul acestor date nu vom pute constata anumit, care dintre ele cum stă în privința trecerilor, totuși vom constata cel puțin starea bisericii ortodoxe în general. După-ce vedem, că Sârbii ortodoci în Croația și Slavonia trec mai puțini la alte biserici de cum vin dela altele la ortodoxie, astfel se poate conchide, că și trecerile Sârbilor în Ungaria la alte biserici dau un procent mai mic de cum îl dau Româniilor altor biserici, și că în mare parte vina la acestea o poartă înșiși Români. Dar nici Sârbii în Ungaria nu sunt absolut fără vină. Acesta se va vedea din tabela trecerilor la neconfesionalitate. Sârbii din Ungaria își părăsesc mai ușor biserica lor decât cei din Croația și Slavonia. Acesta e fapt. Și ce e cauza la aceasta? Cine cercetează cauza aceasta? Ce măsuri se iau în contra acestei decadente?...

Tabela următoare ne indică numărul celor trecuți dela ortodoxie la neconfesionalitate.

Anul	Au trecut dela ortodoxie la neconfesionalitate	S'au reîntors dela neconfesionalitate la ortodoxie
1896	717	—
1897	1328	6
1898	859	17
1899	446	—
1900	544	—
Suma:	3894	23

Când vom compara acest însemnat număr de trecere la neconfesionalitate dela biserica ortodoxă, cu celelalte confesiuni din Ungaria, atunci numai vom vedea, că ortodoxia în Ungaria (Sârbii și Români) în privința trecerilor stă mai rău decât uniții, dintre cari în acești 5 ani din urmă au trecut la neconfesionalitate numai 141, și tot așa de rău stăm și în raport cu biserica romano-catolică, dela care în acești 5 ani au trecut la neconfesionalitate 2866 (și s'au reîntors 288)! Numai reformații ne-au întrecut. Dela ei au trecut la neconfesionalitate în aceiași 5 ani 4983 de suflete. În aceste cifre nu putem însă căuta succese pentru biserica noastră, când mai ales vedem, că în anul 1900 numai ortodoxia (în Ungaria) a contribuit la neconfesionalitate cu 40.42%.

Nu ne vom înșela, dacă susținem, că aceste neprimarioase cifre pentru ortodoxie în cea mai mare parte le constituiesc Români, cari de sigur, dau cel mai mare contingent la treceri dintre toate celelalte neamuri ortodoxe din patrie. Spre confirmarea aserțiunii noastre ne servesc datele detaliate din anul 1900, cari ne arată, după ținuturi, că anume cei 544 trecuți dela ortodoxie la neconfesionalitate se împart astfel: în comitatul Bihorului 164, în comitatul Aradului 110, în comitatul Torontal 131, în Bacica 121, în comitatul Timișoarei 13 și în comitatul Caraș-Severinului 4 înși. Resultă din acestea, că în comitatul Aradului și al Bihorului cel mai mare contingent la neconfesionalitate îl dau Români ortodoci, în comitatul Timișoarei și în Torontal sunt amestecați cu dânsii și Sârbii, ear în comitatul Bacica îl dau numai Sârbii. Se constată prin urmare, că trecerile la neconfesionalitate cad în numărul cel mai mare pe ținuturile locuite de Români.

Și mai eclatant se constată aceasta, dacă vom arunca o privire peste cifrele, cari ne arată

după naționalitate trecerile la neconfesionalitate. Datele aceste le avem numai din anul 1900, în care, după-cum știm, au trecut dela ortodoxie la neconfesionalitate 544 înși. Acest număr se împarte după naționalitate astfel: *Maghiari 1, Slovaci 2, de naționalitate necunoscută 13, Sârbi 164, Români 364!* Prin urmare în anul 1900 *Românii ortodoksi au dat neconfesionalității cu 200 suflete mai multe decât Sârbii.*

Însă și *Sârbii* au dat neconfesionalității 164 suflete! Câți vor fi oare ei cuprinși în suma celor cinci ani, în care după tabela indicată mai sus neconfesionalitatea ne arată 3894 treceri numai dela ortodoxie? Nu vor fi oare aproape 1000? Și toți aceștia *din Bacica bogată și din fructiferul Banat!*

Sârbii din Ungaria au prin urmare motive grele de a fi îngrijorați privind la aceste cifre. Adevărat, că, după părerea generală, *nazarenismul* scade, totuși e semnificativ, că în decursul a doi ani (1899 și 1900) din cei trecuți *nici unul* nu s'a reîntors, și în fie-care an trec *alții noi.*

Foarte instructivă e mai departe rubrica **cununiilor bisericești în Ungaria**, care ne arată rezultatele cele mai nemulțumitoare.

Eată cum stăm în privința aceasta.

În anul 1900 dintre *ortodoksi* peste tot s'au cununat în biserică 88.36%, pe când în același an s'au cununat la *reformați* 19.34%, la *uniți* 96.72%, la *evangelici* 96.97% și la *rom.-catolici* 97.62%.

Ar fi fost de interes să știm, cucâte părți sunt reprezentați în cele 88.36% *Sârbii* și cu câte *Românii*? Raportul ministerial nu ne dă în privința aceasta răspuns specificat, ear noi nu avem rapoartele noastre, sau cel puțin nu sunt cunoscute în publicitate, din care cauză nici nu putem ști anume cum stăm în privința cununiilor bisericești particular noi *Sârbii*, și că oare nu ar trebui să avem și la aceasta o deosebită grijă.

Mai departe nu va fi fără interes a ne arunca privirea și asupra **împărțirii parochiilor ortodoxe în Ungaria**. Ele — după statistica ministerială — se împart astfel: *sârbești 265*¹⁾, *românești 1819*, *maghiare 3*, *grecești 3*, *maghiaro-române 3*, *maghiaro-grecești 3*, *sârbo-române 5*, *sârbo-română-grecă 1*, cu limba (la serviciile dumnezeiești) **principală maghiară și secundară română 7**, cu limba *principală maghiară și secundară grecească 1*, și *1 parochie cu limba principală română și secundară maghiară*. Sunt prin urmare *11 parochii ortodoxe maghiare*. Afară de aceasta, în anul 1900, în 3 parochii *române* s'a cântat ori s'a predicat la sârbători mari cel puțin de 3-ori și *unguește*, apoi în 2

parochii (biserici) *române* s'a cântat ori s'a predicat și *ungurește* 1 sau de 2-ori, ear într'o parochie (biserică) *română* afiliată s'a predicat neconținut (totdeauna) *numai unguerește*, — pe când în bisericile *sârbești* și *grecești* acest cas nu obvine *nici-odată*.

Parochii *uniute* (gr.-cat.) cu limba *maghiară* în cultul divin sunt în Ungaria 102 (pe lângă toate asigurațiunile din Roma, că uniților le garantează în biserică limba națională a cultului lor, în urma cărora s'au unit), *slovace 23*, *rusneace 425*, și *românești 1470*.

Încheiem aceste date cu **școala**. De rîndul acesta se naște întrebarea, cum au frecventat școala copiii obligați la școală. Raportul ministerial ne răspunde la această întrebare în chipul următor: Dintre toți obligații la școală în anul 1900 în Ungaria au frecventat-o 81.18% (ear în *Croația* și *Slavonia* numai 61.95%). După *naționalitate* ni-se prezintă următorul tablou statistic despre frecvența școlară: *Rușii* (rusneacii) cu 7.7%, ***Românii* cu 62.55%**, *Sârbii* cu 75.12%, *Buneacății* cu 83.67%, *Maghiarii* cu 85%, *Germanii* cu 90%. *Sârbii* din Ungaria, macarcă au întrecut pe *Rusneaci* și pe *Români*, totuși mai au deștui înaintea lor, pe cari, dacă nu să-i întreacă, apoi ar trebui cel puțin să-i ajungă. »

V. M.

Avis.

Se aduce la cunoștință P. T. public, că toate restanțele mai vechi inclusive 1900 și de acf înainte se solvesc la cassa consistorială, dar' abonamentul restant din 1901, precum și cel curent, al foaiei »Biserica și Școala«, mai departe prețul calendarelor de pe anul 1902, să nu se trimită mai mult **cassei consistoriale**, ci la adresa: **Administrațiunea tipografiei diecesane, în Arad.**

Totodată ragăm și pe această cale pe toți P. T. restanțieri ai tipografiei diecesane, cărora li-s'au trimis din partea **administrațiunei** tipografiei provocări de plătire, să achite suma cu care datoresc, ca să nu fim siliți a pași cu alte mijloace de încasare.

În fine avisăm, că la administrațiunea tipografiei se pot căpeta acum și tipăriturile: **cvitante, contra-cvitanție și cvite oficioase**, fie-care esemplar, cu 2 fil.

Administrațiunea tipografiei diecesane.

1—3

CRONICA.

* *Daruri pentru Sf. biserică.* Subscrisul în numele comunei bisericești vin și pe aceasta cale a aduce mulțumită Prea Onoratei Doamne Ana Popo-

¹⁾ După șematismul Mitropoliei sârbești sunt cu Fiume 317!

viciu notăreasă în Rieni, care din zelul său creștinesc a donat pentru înfrumusețarea sfintei noastre biserici din Ghighișeni un prapore frumos care s'a și sfințit în 3 August a. e.

Asemenea și parochianului Moise Benchișiu și soția Catița cari din iubirea lor creștinească au donat sfintei biserici din loc doi prapori în preț de 50 cor.

Primească sus numiții sincera noastră mulțumită și de Dumnezeu, ca jertfa adusă pe altarul Domnului să li-se răsplătească însutit și înmuit. Ghighișeni, 1/14 August 1902. *Traian Cucu*, preot ort. rom.

* **Himen.** Vasile Nicoruța, teolog absolvent de Arad, ales paroch în comuna Rieni cu filia Sudrigiu și-a fidanțat de soție pe domnișoara amabilă Mărioara, fiica onoratului domn preot Vasile Corbu din Poenile-de-sus. Să fie în ceas norocos.

Mulțumită publică. În urma apelului nostru nr. 220/901 dela 6/IX. n. îmbinat cu mulțumita pentru donațiunile incuse la bibliotecă, am fost fericiți a primi următoarele opuri ca și cadouri dela mai mulți marinimoși, anunit a donat:

1. Dl Dr. I. Petran, un exemplar *gramatica limbii române* pentru elevii din clasa a III-a a școalei populare în preț de 30 fileri.

2. Dl Iosif Moldovan și soții un exemplar *legat carte de cetire* pentru elevii clasei a III-a, Arad, 1901.

3. J. W. Krafft din Sibiiu un exemplar *carte de cetire* și un exemplar *manual pentru propunerea limbii maghiare* de Dr. A. Schulerus s. I. Popoviciu.

4. Nicolae Firu a donat: a) Un *abecedar* de Z. Boiu din 1874; b) Un exemplar *instrucțiune* din 1869; c) Un exemplar *abecedar* de Petri din 1870; d) Un exemplar *istorie* de Z. Boiu din 1870; e) Un exemplar *geografie* de Z. Boiu din 1869; f) Un exemplar *catechis mic* de Z. Boiu din 1882; g) Un exemplar *gramatica limbii române* de Ioanovicu din 1870; h) Un exemplar *gramatica limbii române* de G. I. Muntean din 1861; i) Un exemplar *Geografie I. și II.* de N. Nicolau din 1814; l) Der Blinde de Toden din 1798.

5. Doamna Maria Botiș n. Cioban un exemplar *scrisori către eleve*, Arad, ediția II-a 1902.

Adresând acestor marinimoși donatori profunda noastră mulțumită, rugăm pe P. T. DD. autori marinimoși să binevoiască a-și mai aduce aminte de modesta noastră bibliotecă, pentru-ce totdeauna vom ruga pe Dumnezeu să le răsplătească darurile însutit.

Opurile să se trimită la adresa subsemnatului președinte în Arad, Strada Uj-terem, nr. 6 à.

Arad, 8 August n. 1902.

Florian Cioara,
bibliotecar.

Prof. Teodor Ceonta,
preș. reun.

Licitațiune minuendă.

Spre scopul de a se zidi locuință învățătorească în comuna Sâmbăteni (Szabadhely) comitatul Arad, se va ținea licitațiune minuendă la 4/17 August 1902 în localitatea școalei de băieți din Sâmbăteni la orele 3 p. m. dela prețul de 2000 coroane.

Proiectul și condițiunile de zidire se pot vedea la subserisul și la Oficiul parochial.

Sâmbăteni la 21 Iuliu 2 August 1902.

2 — 3

Fabriciu Manuilă,
paroch, președ. com. par.

Pe basa conclusului Venerabilului Consistor diecesan din 9/22 Februar 1902 Nr. 596, comuna bisericească gr. or. rom. din **Jabăr** publică licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a edificiului școalei

pe lângă prețul de exclamare de 4000 cor., cu termin de licitație pe 24 August stil. nou, la orele 2 după amezai, în edificiul școalei din loc.

Atât planul cât și specificația de spese, și toate condițiunile întreprinderii de mai sus, se pot vedea la oficiul parochial.

Licitanții, cari se vor presenta, n'au drept la diurne și viatic.

Jabar, la 24 Iuliu st. v. 1902.

1—3

Iosif Marunescu,
preș. comit. par.

Damian Juratoriu,
not. comit. par.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, ppresbiter.

Pe basa concluselor corporațiunilor parochiale din Nereu, și mai vĕrtos pe basa decisului Ven. Consistor diecesan din 27 Iunie (10 Iulie) 1902 Nr. 3310, în cauza zidirei unei sale de joc în Nereu cu preliminarea de 5655 coroane 92 fl., se publică termin de licitare pe 4/17 August 1902 după amezai la orele 4 în școala confesională din Nereu.

Planul și preliminarul de spese se pot în tot timpul vedea la oficiul parochial.

Nereu, la 16/29 Iulie 1902.

Silviu Bichiceanu,
paroch.

3—3

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Lupești**, din protopopiatul Radnei, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1. În bani 588 cor.; 2. Jumătate sesiune pământ învățătoresc pe deal; 3. Un jugher grădină de legume; 4. Pentru conferență 20 cor.; 5. Pentru formulare 16 cor.; 6. stola cantorală usuată; 7. Cortel liber.

Alegândul învățător are să conducă și cantoratul în biserică fără alta remunerațiune, — și are să dea declarațiune, că pe basa serviciului prestat în altă comună nu-și formează drept de a cere cvinevenal dela această comună.

Dela recurenți se recere, ca recursurile instruate conform prescrișelor Statutului Org. și regulamentului de învățământ, adresate comitetului parochial din Lupești să le trimită oficiului protopopesic din M.-Radna, avĕnd până la terminul de espirarea concursului a se presenta în sfânta biserică din Lupești, spre a-și arĕta desteritatea în cântările bisericesti și tipic.

Lupești, din ședința comitetului parochial ținută la 17/30 Iulie 1902.

1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. protopopesic și inspector școl.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Pernești**, din protopopiatul Radnei, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1. În bani 200 cor.; 2. 5 metrice de grâu și 5 de cucuruz; 3. 20 metrice de fĕn; 4. Jumătate sesiune pământ învățătoresc pe deal; 5. Cortel liber cu grădină pentru legume; 6. Pentru conferență 20 cor.; 7. Pentru formular 10 cor.; și 8. Stola cantorală îndatinată.

Alegândul învățător are să conducă și cantoratul în biserică fără alta remunerațiune, — și are să dea declarațiune, că pe baza serviciului prestat în altă

comună, nu-și formează drept de a cere cvincvenal dela această comună.

Dela recurenți se recere, ca recursurile instruite conform prescrierilor Statutului Org. și regulamentului de învățământ, adresate comitetului par. din Pernești să le trimită oficiului protopopesc din M.-Radna, având până la terminul de expirarea concursului a se prezenta în sfânta biserică din Pernești, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic.

Pernești, din ședința comitetului parochial ținută la 17/30 Iulie 1902.

1—3 Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. protopopesc și inspector școlar.

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Corbești**, (cottul Aradului, protopresbiteratul M.-Radna) se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia oficială: „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 340 cor.; 2. 6 stângeni de lemne, din care e a se încălzi și sala de învățământ; 3. pentru rescumpărarea fânului 48 cor.; 4. Pentru conferință 10 cor.; 5. Cvarțir liber cu intravilanul școlii; 6. În bucate: 6 șinice, grâu și 6 cucuruz.

Doritorii de-a ocupa această stațiune sunt avisați, ca recursurile lor ajustate cu documentele legale și adresate comitetului parochial din Corbești, să le subștearnă până la terminul susindicat părintelui adm. protop. tractual în Arad, având a se prezenta în sfânta biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântările bisericești.

Corbești la 29 Iunie 1902 st. v.

1—3 Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. protopopesc și inspector școl.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala a III-a gr. or. rom. din comuna **Sâmbăteni** în protopresbiteratul Arad se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Dotățiunea anuală împreună cu acest post este: a) 1/2 sesiune de pământ estravilan și competența de pășune aparținătoare de tot 20 jugere cat. 293□; b) 6 stângeni de lemne din care are a-se încălzi și sala de învățământ; c) paușal de scripturistică 20 cor.; d) diurne de conferință 20 cor.; e) pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ 24 cor.; f) cvarțir liber.

Dela competenți se poștește să producă: 1. Estras de botez că este român gr. or.; 2. Testimoniu despre absolvarea preparandiei; 3. Testimoniu de ecalificațiune învățătorească; 4. Atestat despre conduita morală precum și despre serviciul neîntrerupt prestat ca învățător până acum.

Alegândul învățător este obligat a conduce strana regulat și a instrui elevii școlari în cântările liturgice bisericești.

Recursurile ajustate cu documentele espuse, precum și declarațiunea că cu privire la dreptul de cvincvenal după serviciul prestat de când și-l compută adresate Comitetului parochial din Sâmbăteni au a-se trimite P. On. Oficiu protopopesc în Arad, ear' recurenții spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, a-se prezenta în atare Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică, până la ziua alegerii.

Dintre recurenți aceia cari afară de cursurile preparandiale posed și altă ecalificațiune pregătitoare

și cari posed capacitatea de a înființa și conduce cor vocal, vor fi preferiți.

Dat din ședința estraordinară a Comitetului par. gr. or. rom. din Sâmbăteni ținută la 8/21 Iuliu 1902.

Fabriciu Manuilă,

par. preș. com. par.

Muciu Popescu,

not. comit. par.

În conțelegere cu mine: VASILE BELEȘ, protopop și inspector școl. 1—3

Amesurat ordinului Ven. Consistor diecesan ddo 11/24 Iulie Nr. 3707/1902 să publică concurs pentru postul învățătorec vacant din **Bărăteaz** cu termen de **30 de zile** dela prima apariție a concursului în foaia oficială: „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani: 480 coroane, solvinzi din partea comunei bisericești; ear' restul de întregire la salarul minimal prescriș de lege, se pune în prospect, a se solvi prin ajutor de stat.

2. Paie de foc 7 stângeni, pentru învățător și sala de învățământ.

3. Paușal de scripturistică 6 cor.

4. Paușal de călătorie la reuniune și conferințe învățătorești, când va participa câte 4 cor.

5. Locuință, constătătoare din 2 chillii, cămară, grajd și grădină de legume.

6. Dela înmormântări unde va fi poftit câte una cor.

Alegândul învățător să indatinează de altcum a purta cantoratul bisericesc fără altă remunerațiune.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și trimită recursurile, ajustate cu documentele prescrișe de lege și cu declarațiunea, că de când începând își formulează dreptul la cvincvenal, — adresate Comitetului parochial, la P. O. Domn Dr. Traian Putici, protopresbiter în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros, fürdő-utza); ear' până la alegere să se prezenteze în sfânta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în Bărăteaz, din ședința Comitetului parochial, ținută la 21 Iulie v. 1902.

Pentru comitetul parochial:

Nicolau Crișmariu,

not. comit. par.

Cu consensul ppresb. tractual: Dr. TRAIAN PUTICI, inspector de școale.

1—3

Estras din protocoalele comitetului parochial din **Pădurani** și **Iersnic** pentru ocuparea postului de învățător.

1. *Pădurani.*

În bani gata 210 cor., conferință și scripturistică 30 cor., 32 metri lemne 64 cor., 476 litre grâu, ear' cucuruz 356 litre, ajutor 195 cor. anualminte și 2 jugere livadă.

Dela recurenți se recere să se presinte în sfânta biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic. Terminul de alegere pe 18/31 August 1902.

2. *Iersnic.*

În bani gata 270 cor., 15 metri cucuruz = 120 cor., 7 1/2 metri grâu = 90 cor. ajutor dela stat 120 cor., 30 metri lemne 60 cor., scripturistica 6 cor., cvarțir corăspunzător cu grădină de 80 stângeni □.

Dela recurenți se cere să fie ecalificați și să se presinte în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Terminul de alegere pe **25 August** (4 Sept.) 1902. Recursele sunt a se adresa comitetului parochial și a se trimite pe calea oficiului inspectorat din Cladova p. u. Bethlenháza.

În conțelegere cu mine: IOAN CĂPITAN, insp. școl. 1—3

Pentru postul învățătoresc-cantoral, din **Feneriș** devenit vacant prin moartea învățătorului Teodor Ispas, se escrie concurs cu termen de alegere pe **18/31 Aug.** 1902 pe lângă dotațiunea următoare:

Cortel împreună cu școala, grajd și grădină, apoi un salariu de 617 cor. constător din bani gata și naturale, a cărui specificare se poate vedea la oficiul parochial.

Doritori de a ocupa acest post să-și trimită recursele ajustate cu testimoniu de calificare și atestat de conduită oficiului protopresbiterat al Beiușului în Răbăgani (Robogány) apoi până la ziua alegerii să se prezenteze în vre-o Duminecă la sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în Feneriș (u. p. Belényes) la 20 Iuliu (2 Aug.) 1902.

Cornel Foltuțiu,
preș. comit. par.

Vasilie Herlașiu,
not. comit. par.

În conțelegere cu mine: ELIA MOGA, protopresbiter.

Se escrie concurs pentru vacanta parochie de a III-a clasă **Cetea-Valemare** tractul Pesteșului comitatul Bihor cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: **dela Cetea:** 1. Casa parochială cu 2 chilii, culină, cămară, grajd; 2. 5 jugere catastrale lângă casa parochială 140 cor., aceste se dau în folosința preotului pentru 48 vici de bir în preț de 96 cor. 3. O grădină computată în 50 cor. 4. 2 cINTRIMURI 16 cor. 5. Lemne de foc câte va avea lipsă 20 cor. 6. Stolele usuate la an 140 cor. 7. De la 110 case o zi de lucru cu mâinile a 40 fil. 44 cor. 8. Pășunat de vite gratis. La olaltă 506 cor.

Dela Vale-mare. 1. Casa parochială cu grădină 120 cor. 2. Pământ din afară 40 cor. 3. Cimitirul 20 cor. 4. Birul, 60 de vici cucuruz cu ciociul 60 cor. 5. Bani gata 70 cor. 6. Stolele usuate 120 cor. 7. Camăra unor fundațiuni 56 cor. 8. Dreptul de pășune și lemne 48 cor. La olaltă 534 cor. Dela Cetea 506 cor. Dela Valemare 534 cor. Ajutor de stat la cei fără 8 clase (congruă) 299 cor. 4 fil. Suma 1339 cor. 4 fil.

Doritorii de a ocupa această parochie sunt poțțiți a-și trimite petițiunile lor ajustate conform dispozițiunilor regulamentului pentru parochii subscrisului în Lugoșul-superior până la termenul susamintit și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sĂrbĂtoare în sf. biserică din Cetea spre a-și arĂta desteritatea în cântare și oratorie.

1—3 Comitețele parochiale.

În conțelegere cu mine: TEODOR FILIP, ppresbiter.

Pe basa decisului comit. parochial din 12/25 Ianuarie a. c. și în urma dispozițiunii Ven. Consistor diecesan din Arad, dato 13/26 Iulie a. c. Nr. 3830, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea parochiei vacante din Toracul-Mare.

Venitele acestei parochii constĂtoare din una sesiune pĂmĂnt arĂtor, birul și stolele usuate, computeate fiind de P. Ven. Consistor la 1600 cor., dupĂ de-
tragerea tuturor dĂrilor. Dela recurenți se recere e va-

lificaciune pentru parochii de clasa primĂ. DĂrile publice le va suporta alegĂndul paroch.

Recursele ajustate dupĂ cerințele Regulamentului și adresate comitetului parochial, sunt a se înainta în termenul de sus la P. On. oficiu protopresbiterat gr.-ort. român în Nagy-Komlós, comit. Torontal. Reflectanții vor avĂ să se prezente în vre-o Duminecă ori sĂrbĂtoare în sfânta biserică spre a-și arĂta desteritatea omileticĂ și ritualĂ.

1—3 Comitetul parochial.
În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, ppresbiter.

Pentru postul învățătoresc din **Coasd** protopresbiteratul Tinca, cottul Bihor, cu termen de alegere pe ziua de **29 August** (**11 Septemvre**) a. c. pe lângă urmĂtorul salariu: 1. În bani gata 600 cor. pentru care salariu va fi totodatĂ și cantor fĂrĂ de altĂ remunerațiune, numai pentru stolele cantonale cari sunt la mort mare 80 fil., la mort mic 40 fil.

Recurenții recursele lor instruate cu documentele necesare sĂ le subștearnĂ adresate comitetului par. din Coasd, subscrisului protopop, ear pĂnĂ la alegere sĂ se prezenteze în vre-o Duminecă ori sĂrbĂtoare, în sf. Biserică din loc spre a-și arĂta desteritatea în cele tipicale.

Dat în șed. com. par. din Coasd la 21 Iulie 1902. 2—3 Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, ppresb.

Pentru postul învățătoresc-cantoral din **Gurbediu** protopresbiteratul Tinca, (cottul Bihor) cu termen de alegere pe **29 August** (**11 Septemvre**) a. c. pe lângă urmĂtorul salariu: 1. În bani gata 240 cor.; 2. în naturale 24 cubule cereale jumĂtate grĂu, jumĂtate cucuruz; 3. 6 stĂngini de lemne; 4. 4 jugere de pĂmĂnt; 5. Pentru cantorat 10 cor. și stole dela mort mare 80 fil., de mort mic 40 fil.; 6. Un intravilan de 1170□ cu cvartir foarte acomodat, toate aceste sunt computeate în 686 cor.

Se noteazĂ pe basa §. 74 din Reg., cum-cĂ jumĂtate din acest salariu pe un an îi compete vĂduvei rĂposatului învățĂtor Petru Bulzanu.

Reflectanții recursele lor ajustate conform cerințelor legale adresate com. par. sĂ le subștearnĂ subscrisului, ear pĂnĂ la alegere sĂ se prezenteze în vre-o Duminecă ori sĂrbĂtoare în sf. biserică spre a-și arĂta desteritatea în cele tipicale.

Dat în ședința com. par. din Gurbediu ținută la 7/20 Iuliu 1902. 2—3

Gavriil Ciuciu,
notar.

Iosif IlĂșiu,
președinte.

În conțelegere cu mine: NICOLAE ROCSIN, ppresb.

Pentru îndeplinirea ștațiunii vacante învățĂtoresci-cantonale din comuna **CĂlacea** inspectoratul Beliiului, se publicĂ concurs cu termen de alegere în **29 August** v. a. c.

Dotațiunea e: 600 coroane bani în numĂrar, cvartir acomodat cu grĂdină de legume și stolele cantonale usuate.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poțtiți ca suplicele lor adresate comitetului parochial, la cari pe lângĂ documentele prescise în Regulam. pentru organ. învățĂm. poporal §. 60 sunt a-se alĂtura și declarații: cĂ pe baza eventualelor servicii de pĂnĂ aci de cĂnd și formeazĂ pretensiunea la cvincvenalii? — pĂnĂ în preziua alegerii sĂ le înainteze la oficiul protopopesc în F.-Győrös p. u. Tenke, avĂnd a-se prezenta în cutare Duminecă ori sĂrbĂtoare pĂnĂ la alegere lasf. biserică

din Călăcea spre a-și dovedi desteritatea în tipic și în cântări.

2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, ppresbiter inspector cercual de școale.

—□—

Se publică concurs pentru stațiunile învățătoarești din comunele următoare din protopresbiteratul Beiușului.

1. **Burda-Cresuia**, cu termin de alegere pe 6/19 Aug. a. c. în orele înalte de amiază.
2. **Curățele-Pociovești**, cu termin de alegere pe 6/19 Aug. a. c. în orele d. am.
3. **Petreasă-Remetea**, cu termin de alegere pe 7/20 Aug. a. c. în orele a. m.
4. **Ds. Gurbești și Căbești**, cu termin de alegere pe 7/20 Aug. a. c. în orele d. am.
5. **D.-Sămărtin și Pocola**, cu termin de alegere pe 9/22 Aug. a. c. în orele a. m.
6. **Feneriș și Ds.-Forșu**, cu termin de alegere pe 9/22 Aug. a. c. în orele d. am.
7. **Vărășeni-Copăcenii**, cu termin de alegere pe 11/24 Aug. a. c. în orele a. m.
8. **Rotărești** cu filiala **Ojești și Crăncești**, cu termin de alegere pe 11/24 Aug. a. c. în orele d. am.
9. **Dusești și Ceica**, cu termin de alegere pe 13/26 Aug. a. c. în orele a. m.
10. **Cârpești-mici**, cu termin de alegere pe 13/26 Aug. a. c. în orele d. am.
11. **Ceișoara și Ianțești**, cu termin de alegere pe 14/27 Aug. a. c. în orele a. m.
12. **Spinuș** cu filia **Popmezeu**, cu termin de alegere pe 15/28 Aug. a. c. în orele a. m.
13. **Sitani**, cu termin de alegere pe 18/31 Aug. a. c. în orele d. am.
14. **Pm. Câmpani și Pm. Văłani**, cu termin de alegere pe 19 Aug. (1 Sept.) a. c. în orele a. m.
15. **Seliște și Saca**, cu termin de alegere pe 25 Aug. (7 Sept.) a. c. în orele a. m.

Emolumentele pentru fiecare dintre stațiunile însemnate mai sus sunt parte în bani numerari: 600 cor.,— parte acoperit acest salariu din bucate și lemne nu altcum și din venitele cantorale.

Doritorii de a ocupa vre-una din stațiunile aceste sunt avertizați ca recursurile provăzute cu toate documentele prescrite a 'și-le adresa respectivelui comitet parochial să le trimită subsemnatului protopresbiter până la ziua premergătoare alegerii, notificându-se tot odată, că comunele sunt îndreptățite a se întoarce pentru ajutorarea cvincvenalelor și eventual și la întregirea stațiunii suficiente la ajutorul de stat pus în prospect, având fiecare recurent să se prezenteze în vre-o Duminecă, sau sărbătoare la sf-ta biserică din comunele la care va competi, pentru a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Răbăgani, la 18/31 Iulie 1902.

2—3

În conțelegere cu mine: ELIA MOGA, ppresbiter ort. al Beiușului.

—□—

Pentru ocuparea postului de capelan gr.-or. rom., de lângă bătrânul și neputinciosul paroch George Petroviciu din parochia de clasa a III-a Ficătariu, trac-

tul Belințului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. jumătate din sesiunea parochială, va să zică 15 jugere pământ arător și

2 jumătate din stolele parochiale.

Reflectanții au să-și înainteze petițiile concursuale, instruate conform legilor în vigoare, comitetului parochial din Ficătariu, pe calea oficiului protopresbiterat gr.-or. rom. din Belinț (Bélinecz, Temesmegye) și sunt poftiți a se presenta în terminul regulamentar, într-o Duminecă sau într-o sărbătoare, în sf. biserică din numita comună bisericască, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în oratoria bisericască.

Ficătariu, în 21 Iulie v. 1902.

Comitetul parochial.

În înțelegere cu mine: GERASIM SĚRB, ppresbiter ort. rom. 2—3

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător, la școala confesională din Bulza, ppresbiteratul Lipovei, se escrie concurs, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumentele anuale sunt:

1) În bani 310 cor.; 2) În naturale 35 meți, cucuruz à = 4 cor. 40 fil., la olaltă 168 cor.; 3) 4 jug. pământ estravilan — fênaț, cu un venit anual de 80 cor.; 4) Pentru conferință, dacă va participa 20 cor.; 5) 7 stênjini de lemne pentru învățător, și încălzirea salei de învățământ; 6) Pentru scripturistică 5 cor.; 7) Grădina intra- și estravilană, cu un venit aproximativ de 10 cor.; 8) Cortel liber în edificiul școlii.

Reflectanții la acest post sunt avertizați, ca recursurile lor ajustate cu documentele de cvalifițiune prescrite prin lege, și cu declarațiune, că pe basa eventualului serviciu, prestat în altă comună, de când începând își formează pretensiune la cvincvenal? și adresate comitetului parochial concernent, să le subștearnă până la terminul mai sus indicat P. O. D. protopop Voicu Hamsea în Lipova (Lippa), precum și să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din Bulza, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Bulza, în 922 Iulie 1902.

2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, prot. insp. școl.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din Bătuța, protopopiatul Radnei se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.“

Emolumentele anuale sunt: 1. În bani 500 cor.; 2. jumătate sesiune pământ; 3. Pentru conferință 12 cor.; 4. Pentru scripturistică 8 cor.; 5. Pentru curatoriat 12 cor.; 6) 20 metri de lemne pentru școală și învățători, și; 7) Locuință cu grădină de legume.

Alegândul învățător are se conducă și cantoratul în biserică fără alta remunerațiune, și are se dea declarațiune că pe baza serviciului prestat eventual în alta comună nu-și formează drept de a cere cvincvenal dela această comună.

Dela recurenți, se recere, ca recursurile instruate conform prescriterilor Stat. Org. și regulamentului de învățământ, adresate comitetului par. din Bătuța, să le trimită oficiului protopopesc din M.-Radna, având până la terminul de espirarea concursului a se presenta în

sf. biserică din Bătuța, spre a-și arăta desteritatea în cântările bis. și tipic.

Bătuța din ședința comitetului parochial ținută în 14 Iuliu 1902. Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. protopopesic și insp. școlar. 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Căpruța**, protopopiatul Radnei se escrie concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt: 1. În bani 600 cor.; 2. Pentru familiar 20 cor.; 3. Pentru conferință 20 cor.; 4. Pentru scripturistică 10 cor.; 5. 3 jughere pământ arător; 6. 20 metri lemne din care e a se încălzi și școala; 7. Venitul cantoral dela înmormântări 1 cor.; 8. Locuință cu grădină de legume.

Alegândul învățător are să conducă și cantoratul în biserică fără altă remunerațiune, și are să dea declarațiune că pe basa serviciului prestat eventual în altă comună, nu-și formează drept de a cere cvinevenal dela această comună.

Dela recurenți se recere, ca recursele instruate conform prescrișelor Stat. Org. și regulamentului de învățământ, adresate comitetului par. din Căpruța să le trimită oficiului protopopesic din M.-Radna, având până la terminul de expirarea concursului a se presenta în sf. biserică din Căpruța, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și tipic.

Căpruța, din ședința comitetului parochial ținută la 14 Iulie 1902.

3—3 Comitetul parochial.
În conțelegere cu: VASILIE BELEȘ, adm. protopresb. și inspector școl.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala din **Troaș**, ppresbiteratul Radnei se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Emolumentele anuale sunt:

1. În bani 500 cor., 2. Jumătate sesiune pământ învățătoresc pe deal. 3. 10 orgii lemne de foc din care e a se încălzi și sala de învățământ. 4. Pentru conferință 20 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. În venitul cantoral după us, și 7. Locuință cu grădină de legume.

Alegândul învățător are să conducă și cantoratul în biserică fără altă remunerațiune, și are să dea declarațiune, că pe basa serviciului prestat eventual în alta comună, nu-și formează drept de a cere cvinevenal dela această comună.

Dela recurenți se cere, ca recursele instruate conform prescrișelor Stat. Org. și regulamentului de învățământ, adresate comitetului par. din Troaș, să le trimită oficiului ppesc din M.-Radna, având până la terminul de expirarea concursului a se presenta în sf. biserică din Troaș, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și tipic.

Troaș, din ședința comitetului parochial ținută în 14 Iulie 1902. Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VASILE BELEȘ, adm. ppesc și insp. școlar. 3—3

Conform ordinațiunei Ven. Consistor gr.-ort. rom. din Arad, cu datul 18 Iunie (1 Iulie) 1902 nr. 2498, și 3741 se escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei de clasa I, din comuna **Comlăuș**, (O.-Szt.-Ana) devenită vacantă prin trecerea preotului Mihaiu Leucuța

dela parochia a II-a la parochia I, tot din aceeași comună, cu termin de 30 zile socotite dela prima publicare.

Emolumentele sunt următoarele:

1. Una sesiune pământ ($\frac{4}{4}$), estravilan computat în 1080 cor. 2. Retribuțiunea de bir și stole 840 cor. 3. 4 cânepiști, a 10 cor., (40 cor.) 4. Grădină parochială 16 cor 5. Alte venite accidentale 60 cor. La olaltă: 2036 cor.

Recurenții sunt poftiți, ca petițiunile lor instruate conform §. 15 din „Reg. pentru parochii” litera a) adresate comitetului parochial a le sușterne P. On. D. protopop tractual George Popoviciu în Șiria (Világos) și tot în înțelesul §. 18 din „Reg. pentru parochii”, a se presenta în sf. biserică din Comlăuș pentru a servi, cânta și cuvânta.

Comlăuș, din ședința comitetului parochial ținută la 7/20 Iulie 1902. 8—3

Mihail Leucuța

preot, notar adhoc.

Vasilie Sălăgian

președinte.

În conțelegere cu mine: GEORGE POPOVICIU prot.

Se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare, pentru îndeplinirea definitivă a stațiunilor învățătoresți vacante din protopresbiteratul Hălmagiului:

1. **Hontșor** în bani 420 cor., conferință 16 cor., scripturistică 8 cor., venite cantorale, cvartir și grădină în natură.

2. **Secaș** cu salar de 534 cor., stolele cantorale, cvartir și grădină în natură.

3. **Șoimuș-Buceava** cu salar de 430 cor., cvartir și grădină în natură.

4. **Mădrigești** cu salar de 472 cor., stolele cantorale, cvartir și grădină în natură.

5. **Valea-Mare** în bani 480 cor., conferință, scripturistică, venite cantorale, cvartir și grădină, care toate dau suma de 600 cor.

6. **Guravale** în bani 560 cor., 6 șinici grâu, 12 șinici cucuruz, 12 stângini de lemne și pentru încălzitul salei de învățământ, conferință 16 coroane, scripturistică 6 cor., venite cantorale, cvartir și grădină care toate dau suma de 600 cor.

7. **Sîrbi** cu salar de 476 cor., stolele cantorale, cvartir și grădină în natură.

8. **Prăvăleni** cu salar de 480 cor., stolele cantorale, cvartir și grădină în natură.

9. **Dobroț** cu salar de 524 cor.

10. **Tomești** în bani 458 cor. pentru lemne 80 cor. cvartir și grădină în natură.

Se observă, că stațiunile învățătoresți susinșirate unde salarele nu ajung la minimul prescriș, acelea după îndeplinire prin învățători evalificați, se vor întregi prin ajutor sperativ dela stat.

Doritorii de a ocupa vre-una din aceste stațiuni, sunt avisați ca recursele ajustate cu documentele prescrișe amășurat Regulamentului, și cu declarațiunea, că pe basa serviciului neîntrerupt ca învățător, de când își formează pretensiunea la cvinevenal? adresate comitetului parochial, să le trimită oficiului protopresbiterat gr.-ort. român din Hălmagiu (Nagy-Halmágy), având până la alegere a se presenta în vre-o Duminecă ori sêrbătoare în sfânta biserică din comuna la care au recurs, spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Comitetele parochiale.

n conțelegere cu mine: IOAN GROZA, protopresbiter și inspector școlar.

3—3